

Emlékezés a kezdetekre az 55 éves érettségi találkozóra készülve

Az utóbbi időben – főleg a Komáromi Öregdiáknak, a baráti kör hírlevelének megjelenése óta – egyre gyakrabban gondolok kedves volt iskolámra, a komáromi gimnáziumra. Nagy örömet és kedves meglepetést jelentett számomra az 53 éves érettségi találkozónkon az „Arany Matúra” átvétele. Csupán két évig voltunk komáromi diákok, de a gimnázium szellemisége, a mindent legyőző összetartó erő olyan közösséggé formált bennünket, hogy azóta is – sajnos, egyre jobban megfogvatkozva – szívesen találkozunk, és kölcsönösen örülünk egymásnak.

Az 55 éves érettségi találkozóra készülve szeretnék néhány mozzanatot feleleveníteni a kezdetekről. 1950 augusztusában jutott tudomásunkra, hogy szeptemberben újra megnyílik Komáromban a magyar gimnázium. Ezt megelőzően Mag Zoli* unokatestvéremmel Tatabányán tanultunk, az ottani szép környezetben lévő gimnáziumban. Kezdetben a zöldhatáron szökdöstünk át, hiszen a szülőfalunk, a nőgrádi Medveshidegkút közvetlen a magyar határ mentén terül el. Az utolsó évben már hivatalos igazolvánnyal tudtunk hazalátogatni.

Komáromba 1950 augusztus végén érkeztünk, és kollégiumban kaptunk szállást. Szeptember elején a gimnáziumban a szép emlékü Tomaschek Mária tanárnő, leendő osztályfőnökünk fogadott bennünket hetedikes (illetve III.-os) gimnazistákat. Meglepő kedvességgel, ragaszkodással gyűjtött össze bennünket. Akkor ért az első kellemes meglepetés, mikor megkérdezte tőlünk, ismerte-e valaki közülünk Anderlich Borbálát. Rögtön közöltük, hogy Tatabányán ő volt az osztályfőnökünk. Kiderült, hogy ők a főiskolán évfolyamtársak voltak. Úgy éreztem, ezáltal egy picit talán még jobban ragaszkodott hozzánk. A létszámunk napról napra gyarapodott, szeptember közepére már több mint negyvenen voltunk, s így ketté kellett osztani bennünket. Láttuk az osztályfőnökünkön, hogy igen nehezen tud a diákság feléről lemondani, de mikor a létszám 47-re duzzadt, kénytelen volt. Így alakult ki a III. A és B osztály. A latinosok az A osztályba, az ábrázoló geometriások pedig a B-be kerültek. Így lettem én A osztályos, és maradtam a Tomaschek Mária szárnyai alatt.

Az első hetek az ismerkedéssel teltek el, hiszen a Felvidék szinte minden tájegységéből verbuválódtunk össze. Voltak köztünk gömöriek, nőgrádiak, bodrogköziak, mátyusföldiek, csallóköziek, komáromiak. Legtöbben Magyarországon tanulhattunk különböző gimnáziumokban, de akadtak szép számban olyanok is, akik itthon – mivel más lehetőségük nem volt – szlovák iskolákban folytathatták tanulmányaikat, sőt olyanok is, akik a háború után néhány évre megszakították, s Komáromban folytatták 1950-ben. Ebből eredően a diákság korösszetétele is igen heterogén lett; 17-évestől 22-évesig minden korú ifjú megtalálható volt köztünk.

Októberre megismertük egymást, összerázódtunk, és meglepően jó, összeforrott kollektívává fejlődünk. Ekkor sújtott le ránk derült égből az első villámcsapás. Számomra teljesen érthetetlen volt, hogy egyes diákokat kicsaptak a gimnáziumból az otthonról érkezett rossz kádervélemények miatt. Szegény diákok bűnhődtek egyes emberek gyűlölködő rosszindulata miatt. Nagy szomorúsággal és fájó szívvel váltunk meg tőlük. De, sajnos, akkoriban ilyen kemény „osztályharcos” idők jártak.

A diákság számának növekedésével a tanári kar létszáma is állandóan gyarapodott. A tanulással nem volt gond, mert a tanáraink igazán mindent elkövettek, hogy jól felkészítsenek bennünket. Kezdetben tankönyvek nélkül jegyzetekből, füzetekből tanultunk. Nagy volt bennünk a bizonyítási vágy, a „csak azért is megmutatjuk”.

Jóleső érzéssel emlékszem vissza arra, hogy amikor először vonultunk végig a Nádor utcán, és vidáman énekeltük a „Ledőlött, ledőlött a szénaboglya teteje” kezdetű dalt, minden üzlet ajtaját kitárták, és tapsoltak, lelkesen ünnepeltek bennünket. Régen hallottak már ilyen jó hangulatú magyar nótázást a városban.

Komáromban igen pezsgő kulturális élet bontakozott ki ebben az időben. Megalakult a gimnázium tánccsoportja, amely Takács Andrásnak és Tomaschek Máriának köszönhetően a betanított „Martosi lakodalmassal” igen ismert lett. Ekkoriban tűnt fel Komáromban a kiváló énekes, Csík János, akinek a „Mézeskalács szívet küldök neked” kezdetű dala egycsapásra népszerű slágerre vált. Színjátszó társulat is működött a városban, s egyáltalán nem véletlen, hogy éppen Komáromban alakult meg az első hivatásos magyar színház: a MATESZ. Ebbe a városba hoztam el 1951-ben Ottó öcsémet**, aki itt kezdte meg gimnáziumi tanulmányait, s 1954-ben érettségizett.

Még egy kedves mozzanatról szeretnék említést tenni. Az érettségire készülve az iskola padlásán találtunk egy gyönyörű képerketet, s gondoltuk, jó lesz a két osztály közös érettségi tablójának. A meglehetősen nagy üres rámat ketten vittük el Harnos Károlyhoz, a neves komáromi festőművészhez, s megkértük, készítse elő a tablónkat. Kissé meglepődött az idős mester, s megjegyezte, hogy ez elvonja őt a művészi munkájától, de a magyar gimnazistáknak megteszi, hogy a rámaiba illeszkedő keretre kifeszíti a pergamenpapírt. Elámultunk, ahogy a nedves szivaccsal végigsimította a keretre erősített papírt, s a pergamen ráfeszült a keretre, mint a dob. A fényképek felragasztását, a feliratot, s a díszítő motívumokat fiatalabb iskolatársunk, az ügyesen rajzoló Teleki Tibor készítette el. A mi kérésünkre az iskolánk nevét így írta: „komáromi magyar gimnázium”, de az akkori igazgató parancsára ezt ki kellett javítania így: „komárnoi”.

Ezek az emlékek elevenedtek fel bennem az Öregdiák lapozgatása közben, az 55 éves érettségi találkozóra készülve. 57 évvel ezelőtti emlékek ezek, melyeket nem lehet elfelejteni, melyeket az idő múlása nem tud elhomályosítani. Örömmel telik meg a szívem, ha a komáromi évekre gondolok. Büszkeség érzése tölt el, hogy a komáromi gimnáziumban érettségizhettem, és izgatottan várok minden érettségi találkozót.

Örülök a gimnázium régi és újabb sikereinek. Kíváncsi, hogy legyen sok rátermett, sikeres diákja a gimnáziumnak, akik meg tudnak felelni az élet kihívásainak. Olyan diákokat kívánok, akik félévszázad elteltével is hálával, ragaszkodó szeretettel gondolnak iskolájukra.

PaedDr. Mag Gyula***
öregdiák

* Tanár

** Főiskolai oktató

*** Tanár, muzeológus, a Csallóközi Múzeum volt igazgatója

